



NARODOWY FUNDUSZ ZDROWIA
CENTRALA
DEPARTAMENT KONTROLI
DZIAŁ KONTROLI WEWNĘTRZNEJ

I N F O R M A C J A Z B I O R C Z A

**o wynikach kontroli przeprowadzonych przez instytucje
kontroli zewnętrznej w I półroczu 2015 r.**

*(Opracowano na podstawie materiałów przekazanych przez odpowiednie komórki organizacyjne Centrali
i oddziałów wojewódzkich NFZ)*

sierpień, 2015

I. Informacje wstępne

W I półroczu 2015 roku instytucje kontroli zewnętrznej przeprowadziły w jednostkach Narodowego Funduszu Zdrowia 26 kontroli. Większość postępowań została przeprowadzona przez **Najwyższą Izbę Kontroli** (11), ponadto kontrolę przeprowadziły: **Ministerstwo Zdrowia** (2), **Państwowa Inspekcja Pracy** (2), **Zakład Ubezpieczeń Społecznych** (2), **Archiwum Państwowe** (3), **Narodowy Bank Polski** (1), **Lubuski Urząd Wojewódzki** (1), **Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki** (1), **Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Zielonej Górze** (1), **Centralne Biuro Antykorupcyjne** (1), **Urząd Kontroli Skarbowej w Gdańsku** (1).

Na dzień sporządzenia niniejszej informacji zakończono 16 kontroli, w wyniku których w 5 przypadkach nie sformułowano ocen ogólnych. Pozostałe oceniono następująco:

- 7 pozytywnie,
- 3 pozytywnie mimo stwierdzonych uchybień,
- 1 częściowo negatywnie.

Najwięcej kontroli przeprowadzono w Centrali Funduszu (7) oraz w Śląskim Oddziale Wojewódzkim NFZ (4). W Oddziałach: Dolnośląskim, Kujawsko-Pomorskim, Lubelskim i Podlaskim, instytucje kontroli zewnętrznej nie wszczęły żadnego postępowania kontrolnego.

II. Kontrole przeprowadzone w Centrali Funduszu

W Centrali przeprowadzono w sprawozdawanym okresie 7 kontroli zewnętrznych.

Narodowy Bank Polski przeprowadził 1 kontrolę dotyczącą *Wykonywanie obowiązku o którym mowa w art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe*. W wyniku kontroli wydano ocenę pozytywną, bez zaleceń.

Najwyższa Izba Kontroli (NIK) przeprowadziła 3 kontrole:

1. *Realizacja zadań Narodowego Funduszu Zdrowia w 2014 r.*
2. *Zapewnienie bezpieczeństwa działania systemów informatycznych wykorzystywanych do realizacji zadań publicznych.*
3. *Realizacja przez podmioty wykonujące zadania publiczne obowiązku dostosowania ich stron internetowych do potrzeb osób niepełnosprawnych.*

Wszystkie wskazane wyżej kontrole są w trakcie realizacji

Ministerstwo Zdrowia (MZ) przeprowadziło 1 kontrolę dotyczącą *Zbadania legalności, celowości i gospodarności wybranych aspektów działalności NFZ w zakresie zapewnienia obsługi informatycznej NFZ*. Do chwili obecnej MZ nie przekazało wyników kontroli.

Centralne Biuro Antykorupcyjne przeprowadziło 1 kontrolę dotyczącą *Badania określonych przepisami prawa procedur podejmowania i realizacji decyzji w przedmiocie udzielania zamówień publicznych, a także rozporządzania mieniem państwowym przez NFZ w szczególności w latach 2010-2014*. Kontrola jest w trakcie realizacji

Państwowa Inspekcja Pracy przeprowadziła 1 kontrolę, której tematem było *Przestrzeganie przez pracodawcę postanowień regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych*.

W wyniku kontroli uznano za nieprawidłowość brak w katalogu osób uprawnionych do korzystania z ZFŚS rodziny osób uprawnionych oraz wskazanie dodatkowych kryteriów niż socjalne przy ubieganiu się o świadczenia z Funduszu przez osoby uprawnione. Wydane zalecenia dotyczą odpowiedniej korekty przepisów regulaminu Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych i są w trakcie realizacji.

W uzupełnieniu do informacji dotyczących kontroli przeprowadzonych przez instytucje kontroli zewnętrznej w 2014 roku poniżej przedstawiamy wyniki zakończonych kontroli.

Delegatura NIK w Katowicach przeprowadziła kontrolę dotyczącą *Postępowania NFZ po stwierdzeniu nieprawdy w ofertach na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej przez Euromedic Medical Center dr n. med. Tomasz Ludyga i NZOS EuroMedic Kliniki Specjalistyczne Janina Leśnik-Ludyga*. Fundusz złożył zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego.

NIK zakończyła kontrolę w temacie *Funkcjonowanie podstawowej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej finansowanej ze środków publicznych*. W wyniku kontroli wydano ocenę pozytywną z nieprawidłowościami. Ustalenia NIK wskazują na:

- niską skuteczność działań zapobiegających spadkowi liczby porad profilaktycznych;
- brak sprawozdawczości pomocnej do monitoringu procesu leczenia pacjentów z przewlekłymi chorobami układu krążenia i cukrzycą.

Ponadto stwierdzono finansowanie świadczeń w programie kompleksowej opieki specjalistycznej dla chorych na cukrzycę (KAOS) w Oddziałach Wojewódzkich: Dolnośląskim, Kujawsko-Pomorskim, Pomorskim i Śląskim, pomimo nie spełniania przez świadczeniodawców

warunków określonych w § 18 zarządzenia nr 71/2012/DSOZ Prezesa NFZ z dnia 7 listopada 2012 r., dotyczące udzielenia minimum 4 porad rocznie.

NIK wniosła o:

- wdrożenie procedury i dobrych praktyk na rzecz zahamowania spadku liczby wykonywanych świadczeń profilaktycznych na poziomie POZ, w tym CHUK, chorób odtytoniowych i POCHP oraz profilaktyki gruźlicy***/Podjęcie działań na rzecz zahamowania spadku liczby wykonywanych świadczeń profilaktycznych na poziomie POZ, w tym CHUK, chorób odtytoniowych i POCHP oraz profilaktyki gruźlicy;
- wprowadzenie rozwiązań w KAOS nad pacjentem z cukrzycą, pozwalających na finansowanie świadczeń stawką kapitacyjną jedynie w przypadkach pełnego wykonania minimalnej liczby porad określonej w zarządzeniu Prezesa NFZ.

W wykonaniu zaleceń NIK:

- dodano przepis w § 4 ust. 1a do treści Zarządzenia nr 39/2015/DSOZ z dnia 24 lipca 2015 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju: podstawowa opieka zdrowotna;
- dodano przepis w § 4 ust. 1a do treści Zarządzenia nr 39/2015/DSOZ z dnia 24 lipca 2015 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie określenia warunków zawierania i realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej w rodzaju: podstawowa opieka zdrowotna;
- Zarządzeniem nr 71/2012/DSOZ wprowadzono obowiązek wykonywania wskazanej w nim minimalnej liczby porad realizowanych na rzecz pacjentów objętych KAOS-cukrzyca, wprowadzono centralną weryfikację oraz wystosowano pismo do oddziałów wojewódzkich NFZ z dnia 13 października 2014 r., znak: NFZ/CF/DSOZ/2014/075/ 1047/W /31262/KAO.

Ministerstwo Zdrowia zakończyło kontrolę, przedmiotem której było zbadanie działalności Centrali Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie weryfikacji danych wykazywanych Ministrowi Zdrowia do rozliczenia w formie dotacji na finansowanie świadczeń opieki zdrowotnej dla osób określonych w art. 2 ust. 1 pkt. 2) i pkt. 3) oraz art. 12 pkt. 2) -4), pkt. 6) i pkt. 9) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2013 r.

W wyniku tej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i nie wydano oceny oraz zaleceń pokontrolnych.

III. Kontrole przeprowadzone w oddziałach wojewódzkich NFZ

1. Dolnośląski OW NFZ

Według informacji przekazanych przez Dolnośląski OW NFZ, w I półroczu 2015 r. nie było przeprowadzanych kontroli zewnętrznych.

Ponadto DOW nie otrzymał do chwili obecnej z Ministerstwa Zdrowia wystąpienia pokontrolnego w temacie kontroli dotyczącym *Potwierdzania skierowań na leczenie sanatoryjne* przeprowadzonej w 2014 r..

2. Kujawsko-Pomorski OW NFZ

Z informacji przekazanych przez Kujawsko-Pomorski OW NFZ wynika, że w I półroczu 2015 r. nie było przeprowadzanych kontroli zewnętrznych.

Kontrola NIK dotycząca *Kontraktowania i rozliczania rehabilitacji leczniczej* rozpoczęta w 2014 r. na chwilę obecną nie została zakończona.

3. Lubelski OW NFZ

Także Lubelski OW NFZ poinformował, że w I półroczu 2015 r. nie było przeprowadzanych kontroli zewnętrznych.

4. Lubuski OW NFZ

Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wielkopolskim przeprowadził kontrolę dotyczącą realizacji porozumienia zawartego w dniu 28 marca 2011 r. oraz umowy zawartej w dniu 28 marca 2011 r. (umowa dotyczy ratownictwa medycznego).

Działalność Oddziału w badanym zakresie oceniono pozytywnie, nie wydano zaleceń pokontrolnych.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zielonej Górze przeprowadziła dochodzenie w sprawie podejrzenia choroby zawodowej u jednego z pracowników LOW NFZ. Kontrola jest w toku.

5. Łódzki OW NFZ

Państwowa Inspekcja Pracy przeprowadziła 1 kontrolę w zakresie *prawnej ochrony pracy*. Kontrola jest w toku.

6. Małopolski OW NFZ

NIK przeprowadziła 1 kontrolę na temat *Realizacji zadań Narodowego Funduszu Zdrowia w 2014 r.* Kontrola jest w trakcie realizacji.

7. Mazowiecki OW NFZ

NIK przeprowadziła 1 kontrolę w następującym zakresie:

- *analiza stanowiąca podstawę sporządzania planów zakresu świadczeń oraz planu finansowego;*
- *kontraktowanie świadczeń ze szczególnym uwzględnieniem zapewnienia równomiernego dostępu do nich;*
- *wykonanie planu zakupu świadczeń zdrowotnych oraz planu finansowego;*
- *system kontroli świadczeniodawców oraz system kontroli wewnętrznej;*
- *wybrana sprawozdawczość finansowa oraz sprawozdawczość z realizacji zadań;*
- *realizacja wniosków pokontrolnych NIK.*

Powyższa kontrola jest w toku realizacji.

8. Opolski OW NFZ

Ministerstwo Zdrowia przeprowadziło kontrolę działalności Opolskiego OW NFZ w zakresie *prawidłowości stosowania procedur potwierdzania skierowań na leczenie uzdrowiskowe w okresie od dnia 01.01.2014 r. do 31.12.2014 r.*

W wyniku kontroli stwierdzono niezapewnienie przestrzegania ustawowych terminów na rozpatrywanie wniosków oraz brak powiadamiania świadczeniobiorców o przekroczeniu ustawowego terminu rozpatrzenia w celu zapewnienia pełnej zgodności postępowania w procesie ich rozpatrywania z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa. 21% zbadanych skierowań zostało rozpatrzonych powyżej 45 dni.

9. Podkarpacki OW NFZ

NIK przeprowadziła 1 kontrolę w temacie *Realizacja świadczeń zdrowotnych z zakresu kardiologii przez publiczne i niepubliczne podmioty lecznicze.*

Izba zwróciła uwagę, że kontrole przeprowadzane przez Oddział w ograniczonym stopniu dotyczyły jakości i zasadności udzielanych świadczeń, ponieważ obejmowały głównie sposób realizacji umowy z NFZ, zasadność kwalifikowania pacjentów do gryp JGP, prawidłowość rozliczania procedur medycznych. Zbadanie zasadności udzielanych świadczeń wymagało specjalnych kwalifikacji, a w okresie objętym kontrolą w Oddziale nie zatrudniano lekarzy o specjalizacji z zakresu kardiologii. W przypadku żadnej przeprowadzonej wówczas kontroli nie skorzystano z możliwości powołania specjalisty kardiologa.

Podkarpacki OW NFZ zobowiązał się, że położy większy nacisk na kontrolę jakości i zasadności udzielanych świadczeń, poprzez większe zaangażowanie specjalistów z danej dziedziny.

10. Podlaski OW NFZ

Według informacji przekazanych przez podlaski OW NFZ, w I półroczu 2015 r. nie było przeprowadzanych kontroli zewnętrznych.

11. Pomorski OW NFZ

Urząd Kontroli Skarbowej przeprowadził 1 kontrolę w zakresie *Kontrola zgodności z prawem realizacji zamówienia publicznego pn. "Dostawa kart rozszerzeń" - ogłoszenie o udzieleniu zamówienia BZP 118305-2014.*

W trakcie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i w związku z tym nie wydano zaleceń pokontrolnych.

12. Śląski OW NFZ

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach przeprowadziła 3 kontrole.

Oдноśnie tematu *Realizacja świadczeń zdrowotnych z zakresu kardiologii przez publiczne i niepubliczne podmioty lecznicze*, NIK zwróciła uwagę, że Oddział w trakcie kontroli pomija ważne zagadnienia dotyczące prawidłowości realizacji procesu diagnostyczno-terapeutycznego, zasadności realizacji procedur i czynności medycznych. Może to w opinii Izby zwiększyć ryzyko niezapewnienia przez podmioty lecznicze należytej jakości udzielanych świadczeń.

NIK zwraca uwagę, że pomimo uprawnień nadanego przepisami, kontrole przeprowadzane przez Oddział w ograniczonym stopniu dotyczyły jakości i zasadności udzielanych świadczeń,

ponieważ obejmowały głównie sposób realizacji umowy z NFZ, zasadność kwalifikowania pacjentów do grup JPG, prawidłowość rozliczenia procedur medycznych oraz wyposażenie w sprzęt i aparaturę medyczną a także stan pomieszczeń, kwalifikacje i zasady zatrudniania personelu.

NIK uwzględniła fakt, że zbadanie zasadności udzielanych świadczeń wymagało specjalnych kwalifikacji, a w okresie objętym kontrolą nie zatrudniano w Oddziale lekarzy o specjalizacji z zakresu kardiologii. W przypadku żadnej z prowadzonych wówczas kontroli nie skorzystano jednak z możliwości powołania specjalisty kardiologa choć w art. 64 ust. 4 ustawy zawarto taką możliwość. Skutkiem braku prowadzonej w ten sposób kontroli może być ryzyko niezapewnienia przez podmioty lecznicze należytej jakości udzielanych świadczeń.

W wyniku kontroli w temacie *Kontraktowanie w 2014 r. świadczeń gwarantowanych z zakresu pielęgniarstwa długoterminowej domowej dla Chorzowa, Świętochłowic i powiatu gliwickiego*, NIK pozytywnie oceniła proces kontraktowania przez Śląski OW NFZ w 2014 r. świadczeń w zakresie pielęgniarstwa długoterminowej domowej.

Negatywnie oceniono natomiast sposób zapewnienia ciągłości udzielania świadczeń dotychczasowym pacjentom ze względu na ujawnienie danych pacjentów naruszające przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.

Kontrola **NIK** dotycząca *Realizacja zadań Narodowego Funduszu Zdrowia w 2014 r.* na chwilę obecną nie zakończyła się.

Archiwum Państwowe w Katowicach przeprowadziło kontrolę dotyczącą *archiwum zakładowego*. W wyniku tej kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

13. Świętokrzyski OW NFZ

NIK przeprowadziła 1 kontrolę w temacie *Realizacja świadczeń zdrowotnych z zakresu kardiologii przez publiczne i niepubliczne podmioty lecznicze*.

NIK oceniła iż Oddział w latach 2012 – 2014 kontraktował świadczenia z zakresu kardiologii zapewniając równe traktowanie podmiotów leczniczych.

Kontrole u świadczeniodawców udzielających świadczeń z zakresu kardiologii przeprowadzone były zarówno pod względem spełniania wymogów dotyczących pomieszczeń, kwalifikacji personelu i wyposażenia w sprzęt i aparaturę medyczną jak i zasadności kwalifikowania i rozliczania świadczeń na podstawie zasad stosowanych w systemie JGP. Świętokrzyski OW NFZ nie prowadził jednak w wystarczającym stopniu kontroli jakości i zasadności udzielanych świadczeń, do czego był uprawniony na podstawie art. 64 ust. 1 i 3 ustawy

oświadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W okresie objętym kontrolą nie przeprowadzono żadnej kontroli dotyczącej udzielania świadczeń kardiologicznych w trzech na siedem placówek, z którymi podpisano kontrakty we wszystkich zakresach kardiologii.

W zaleceniach pokontrolnych NIK zwraca uwagę na niewielką skalę przeprowadzonych kontroli w zakresie udzielania świadczeń kardiologicznych. W latach 2012 – 2014 Oddział NFZ nie przeprowadził kontroli w zakresie udzielania świadczeń kardiologicznych w trzech placówkach, z którymi podpisano stosowne umowy, tj. SPZOZ w Sandomierzu, PZOZ w Starachowicach oraz ZOZ w Końskich.

Działania kontrolne podejmowane przez Oddział Funduszu powinny być, w ocenie NIK, ukierunkowane na sprawowanie nadzoru merytorycznego nad jakością i zasadnością udzielanych świadczeń, do czego NFZ, jako podmiot zobowiązany do finansowania świadczeń jest upoważniony. Zdaniem NIK, Oddział NFZ nie powinien swoich działań kontrolnych ograniczać się jedynie do „monitorowania realizacji umów o udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej i sposobu ich rozliczania”. Istnieje możliwość przeprowadzania kontroli jakości i zasadności przy zastosowaniu kryteriów, wymienionych w obowiązujących przepisach prawa oraz uregulowaniach wewnętrznych, tj. legalności, celowości i rzetelności.

Świętokrzyski Oddział Wojewódzki NFZ zobowiązał się do przeprowadzenia kontroli w podmiotach, które posiadały w latach 2012-2014 w umowach zakres: kardiologia – hospitalizacja (wraz z zakresami skojarzonymi), tj. SPZOZ w Sandomierzu, ZOZ w Końskich oraz PZOZ w Starachowicach, które będą dotyczyć realizacji umów w tym zakresie świadczeń.

Archiwum Państwowe przeprowadziło *kontrolę ogólną archiwum zakładowego*. W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości. Zalecono jednakże zobligować komórki organizacyjne do przekazania do archiwum zakładowego całości dokumentacji do 2012 roku włącznie, w oparciu o odpowiednie przepisy § 39 obowiązującej Instrukcji Kancelaryjnej oraz § 15-16 obowiązującej Instrukcji organizacji i zakresu działania archiwum zakładowego. W sytuacji, gdy dokumentacja jest jeszcze wykorzystywana i potrzebna danej komórce organizacyjnej należy postąpić zgodnie z postanowieniami ujętymi w § 39 ust. 4 ww. Instrukcji Kancelaryjnej.

Zalecenie to jest w trakcie realizacji. W dniu 24 lipca 2015 roku wystosowane zostało pismo do wszystkich komórek organizacyjnych Oddziału zobowiązujące do przekazania do archiwum zakładowego całości wytworzonej dokumentacji kat. „B” oraz kat. „A”. Zobligowano

pracowników do zwrócenia szczególnej uwagi na zasady postępowania z dokumentacją archiwalną (kat. „A”) podczas jej porządkowania przed przekazaniem do archiwum. Dokumentację należy przekazać najpóźniej do 31 grudnia 2015 roku.

14. Warmińsko-Mazurski OW NFZ

ZUS przeprowadził 1 kontrolę w zakresie:

- *prawidłowość i rzetelność obliczania składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego;*
- *ustalenie uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego i wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu;*
- *prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe;*
- *wystawianie zaświadczeń lub zgłaszanie danych dla celów ubezpieczeń społecznych.*

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i wydano ocenę pozytywną.

Wojewoda Warmińsko-Mazurski przeprowadził kontrolę w zakresie *Wykorzystanie dotacji w zakresie zadań zespołów ratownictwa medycznego oraz Centralnej Dyspozytorni Medycznej.*

W wyniku kontroli wydano ocenę pozytywną.

Archiwum Państwowe przeprowadziło *kontrolę ogólną archiwum zakładowego.* W wyniku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości i wydano ocenę pozytywną.

15. Wielkopolski OW NFZ

NIK przeprowadziła 1 kontrolę dotyczącą *Realizacji zadań Narodowego Funduszu Zdrowia w 2014 r.* W wyniku kontroli wydano ocenę pozytywną i nie sformułowano zaleceń pokontrolnych.

16. Zachodniopomorski OW NFZ

ZUS przeprowadził 1 kontrolę w zakresie:

- *prawidłowość i rzetelność obliczania składek, do których pobierania zobowiązany jest Zakład oraz zgłaszanie do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego;*
- *ustalanie uprawnień do świadczeń z ubezpieczenia społecznego i wypłacanie tych świadczeń oraz dokonywanie rozliczeń z tego tytułu;*
- *prawidłowość i terminowość opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe;*
- *wystawianie zaświadczeń lub zgłaszanie danych dla celów ubezpieczeń społecznych.*

W toku kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W Oddziale w toku pozostają następujące kontrole:

- **CBA w Szczecinie** – temat kontroli *Prawidłowość wybranych postępowań dotyczących udzielania zamówień publicznych organizowanych przez ZOW NFZ w Szczecinie w okresie od dnia 01.01.2005 r. do dnia 11.12.2010 r.* (kontrola w toku od 26.01.2011 r.)
- **Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w Warszawie** - *Kontrola doraźna postępowań o udzielenie zamówień publicznych pn: „Kompleksowa ochrona mienia ZOW NFZ w okresie od 01.02.2009 r. do 31.05.2010 r. „ oraz „Kompleksowa ochrona mienia ZOW NFZ w okresie od 01.06.2010r. do 31.05.2012r.”*(kontrola w toku od 04.06.2012 r.);
- **Prezes Urzędu Zamówień Publicznych w Warszawie** - *Kontrola doraźna postępowań o udzielenie zamówień publicznych pn: „Rozbudowa serwera firmy IBM i Series model 570 i rozbudowa serwera firmy IBM i series model 520 do modelu 570”*(kontrola w toku od 20.11.2012 r.).

Opracował:

Maciej Grochowski

p.o. Kierownika

Dział Kontroli Wewnętrznej

Departament Kontroli

Centrala NFZ